

OC

TP

IB

О С

ЖАННА СЛОНЬОВСЬКА

Т Р

З польської переклали Вікторія Андреева-Паненко, Катерина Міхаліцина

І В

УДК 821.161.1-3-93
С 48

WYSPA
Copyright © 2019, Żanna Słoniowska
All rights reserved

Жанна Слоновьська

С 48 Острів [Текст] : роман / Жанна Слоновьська; переклад з пол. Вікторія Андреева-Паненко, Катерина Міхаліцина. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2020. — 288 с.

ISBN 978-617-679-794-4

Він — інтроверт з купою страхів і захисних механізмів, визнаний польський письменник, сорокарічний чоловік з дружиною і донькою. Вона — адміністраторка літературної резиденції, сивоволоса евкаліптова дівчинка, ефемера, світло з-під шовковиці. Між ними — випадкова зустріч, купа помилок і промахів. Море, слова, мовчання. І все, що може статись у житті малої, розхристаної за своєю суттю людини.

Новий роман Жанны Слоновьської про життя в літературі й літературу в житті, про тихі сподівання, кризи і шлях до себе. Номінований на літературну премію Центральної Європи «Ангелус».

УДК 821.161.1-3-93

ЛІТО

© Жанна Слоновьська, текст, 2019
© Вікторія Андреева-Паненко,
Катерина Міхаліцина, переклад, 2020
© Оксана Йориш, обкладинка, 2020
© Видавництво Старого Лева,
українське видання, 2020

ISBN 978-617-679-794-4 (укр.)
ISBN 978-83-240-6988-0 (пол.)

Усі права застережено

Він вирішив, що палити там теж не буде. Викурить останню тут, на поромі, на знак прощання. Але знайти вихід на палубу виявилося не так і легко — море зусібіч було сховане за склом. Давидові пригадалися грецькі кораблі й те, скільки на них місць, звідки можна дивитися просто на море, вдихати його запах. А тут він здолав безліч сходів, вибрався на самісінький верх і аж тоді ледве знайшов невеликий відкритий майданчик.

Був погожий серпневий день, дмухав сильний вітер, Давид стояв на палубі сам. Пором рухався до берега швидше, ніж йому здавалося, коли був унизу; на обрії, скільки сягало око, просторилося море. Щоб прикурити сигарилу, Давид змарнував кілька сірників. Написав повідомлення дружині й одразу ж про це пожалкував — необхідність постійно підтримувати зв'язок йому докучала. Тому й вирішив, що на острові більшу частину дня інтернет не вмикатиме. На комп'ютері, під'єднаному до мережі, багато не попрацюєш.

Давида вважали письменником «визнаним», а де-хто навіть називав видатним — усі три його романи

побачили світ у солідних видавництвах, їх переклали іноземними мовами, зокрема й західноєвропейськими, один здобув низку престижних нагород, — проте сам він схилився до думки, що не написав нічого такого, чим варто пишатися, ба більше, не був певен, чи йому це взагалі коли-небудь вдасться. Зараз Давид працював над черговою, четвертою вже книжкою і саме тому плів на цю письменницьку резиденцію. Раніше скористатися такою можливістю він не міг — його життя щільно заповнювали робота й родина.

Сигарила, що мала би бути останньою, Давидові не смакувала — він загасив її і кинув у воду. «Дме жахливий вітер, — написав у чаті Філіпові, — настрої гіршає». Помітив повідомлення від дружини, надіслав їй у відповідь світлину поромної труби, з якої йшов дим. Спустився вниз, до розташованих рядами стільців, що нагадували сидіння в літаку, знайшов той, біля якого залишив свою валізу. Тут панували гамір і метушня — юрмилися люди з собаками, котями і дітьми, — на екранах крутили фільм у стилі екшн, пахло їжею. Давид поставив телефон на зарядку, вирівняв спинку стільця, взявся читати «Фантомне тіло короля» Яна Сови й найцікавіші читати кидав у чат Філіпові.

Коли судно поволі увійшло в порт, про що капітан повідомив у гучномовці, Давид упіймав себе на незвичному хвилюванні — він ніколи не бував ані на цьому острові, ні навіть у цій частині Європи, до того ж радість пізнання нового простору йому не затьмарить

нічия присутність. Разом з іншими пасажирами він просувався довгим рукавом, перекинутим з порома на берег, і слухав ритм власних кроків, на які покриття під ногами відгукувалося дивною луною, ніби хтось розламував крихке печиво. Незважаючи на пізню годину, надворі було світло. Давид якось мить стояв і придивлявся до руху на паркінгу — таксі за кілька секунд проковтнули людей з порома й розїхалися швидше, ніж він устиг зорієнтуватися. Лише якась пара з малюком у візку рушила вздовж набережної. Давид увімкнув навігатор у телефоні й пішов слідом за ними, пильнуючи, аби тримати належну відстань. Праворуч був парк, у ньому — будинок за колючим дротом, що нагадував в'язницю, ліворуч — море, попереду — середньовічні мури містечка.

Вулиці по той бік мурів були вимощені камінням, коліщата Давидової валізи перечіпалися за щораз вищі виступи бруку, він час до часу зупинявся і при нагоді розглядав фасади будинків, порослі плющем або ж обсажені великими кущами розквітлих троянд. Вузькі вулички вели його вгору повз скелети двох напівзруйнованих храмів. Далі — стрімкі довгі сходи, які спиналися на замшлу скелю й врешті вивели Давида туди, куди йому було потрібно: до п'ятикутної будівлі, звідки відкривалася панорама на море, дахи і дві вежі собору, увінчані бароковими банями. Дахи були переважно похилі, викладені помаранчевою черепицею, на обрії видніли темно-рожеві пасмуги світла, у віконцях соборних

веж блимали вогники, ніде не було ані душі. Давид укотре клікнув на мейл з інструкціями. Його попереджали, що пізно ввечері працівників резиденції вже не буде на робочому місці, тож ключі від кімнати йому залишать у конверті під вазоном біля входу в будинок. Але жодного вазона він тут не бачив, тому занепокоївся: що чекає на нього в цьому безлюдному містечку, якщо ключ так і не знайдеться? Давид глибоко вдихнув, перевірив у ґуглівському словнику окремі англійські слова, хоча й так чудово розумів, що вони означають, поставив валізу, ще раз обійшов будинок і нарешті помітив невеликий вазон із пеларгонією, під яким лежав іще менший конверт. У ньому була в'язка ключів, один з яких відчиняв вхідні двері. Давид увійшов, піднявся східцями на другий поверх і опинився в темному коридорі, що нагадав йому про школу. Поки він у напівтемряві силкувався розгледіти номери на дверях, з однієї кімнати раптом вигулькнув опасистий чоловік, схожий на сестру єпископа з фільму «Фанні та Олександр». «Who are you?» — запитав він. Давид пробурмотів щось у відповідь, і той знову зник за дверима.

Іншим ключем Давид відчинив двері до своєї кімнати і з полегшенням замкнувся зсередини. Скромне, чисте й світле помешкання трохи скидалося на монастирську келію: там не було нічого, крім ліжка, письмового столу та стільця. Всі меблі були старі й прості, але справні, ліжка застеляла біла накрохмалена постільна біла накрохмалена постіль. Рушники у лазничці пахтіли

свіжістю. З вікон видно було дзвіниці й море. Запала темрява. Давид, не роздягаючись, кинувся на ліжко й одразу відчув, яке воно вузьке. Тут же пригадав чийось фразу, мовляв, письменницькі резиденції поділяються на два типи: ті, що з двоспальними ліжками, і ті, що з односпальними. «Я в монастирі», — написав дружині. «І це встанне, встанне, встанне», — подумав собі. Від завтра він житиме по-новому, врешті-решт, так вони й домовлялися: списалися раз на день — і досить. Викинув у кошик порожню пачку з-під сигарил, з'їв булку, куплену ще на поромі, запив водою із крана. Згодом, уже як умився і розклав речі, помітив у конверті з ключами папірець, на який раніше не звернув увагу. Розгорнув, прочитав кілька рядків, написаних від руки англійською: спершу формальне привітання, потім деякі практичні поради, а наприкінці доволі особистий *post scriptum* про те, як неочікувано і приємно було побачити його ім'я в переліку резидентів і як добре буде поновити знайомство, а може, навіть повторити запеклу суперечку щодо римованої та неримованої поезії. Підпис: Мюріел. Давид сів на ліжку. Мюріел? Він знав лише одну жінку з таким іменем. Англійка, старша за нього, з ясними очима, карбованими вустами і ледь посивілим волоссям, що сягало нижче лопаток, — колись перетинався з нею на конференції у Варшаві. Незважаючи на різницю у віці, її сексуальність була для нього очевидною і *vice versa*. Давидові цілком вилетіло з голови, що працює вона саме в цьому Домі літератури.